

**Комунальний заклад Київської обласної ради
"Чорнобильський медичний фаховий коледж"**

Затверджую

Заст. директора

з навчальної роботи

Тетяна КРАВЧЕНКО

"30" 08 2023 року

Циклова комісія клінічних дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

**Виробнича практика по догляду за пацієнтами та
медичній маніпуляційній техніці**

Галузь знань:	22 Охорона здоров'я
Спеціальність:	223 Медсестринство
Освітньо-професійна програма:	Сестринська справа
Освітньо-професійний ступінь:	Фаховий молодший бакалавр
Вид освітнього компонента:	Обов'язковий
Мова викладання:	Українська

Яготин
2023

Перезатверджена

28.08.2024_рік
20__рік
20__рік
20__рік

Робоча програма: **Виробнича практика по догляду за пацієнтами та медичній маніпуляційній техніці**

для здобувачів освіти за спеціальністю 223 Медсестринство,
Освітньо-професійна програма Лікувальна справа
2023 року

Дьогтяр Ніна Михайлівна, викладач

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма схвалена на засіданні циклової комісії клінічних
дисциплін

Протокол від "30" 08 2023 року № 1

Голова комісії М - Марія ШУЛІА

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-професійний ступінь:	Характеристика освітнього компонента
Кількість кредитів –3	Галузь знань <u>22 Охорона здоров'я</u> Спеціальність <u>223 Медсестринство</u>	Нормативна
Загальна кількість годин - 90	Освітньо-професійна програма: <u>Сестринська справа</u>	Рік підготовки:
		<i>1-й</i>
		Семестр
		<i>2-й</i>
		Лекцій:
-		
Практичні:		
<i>72 год.</i>		
Самоостійна робота:		
<i>18 год.</i>		
	Освітньо-професійний ступінь: <i>фаховий молодший бакалавр</i>	Вид контролю: <i>Диф.залик</i>

2. Мета та завдання освітнього компоненту

Практика здобувачів освіти освітньо – професійного ступеню «фаховий молодший бакалавр» медичних навчальних закладів є невід’ємною складовою процесу підготовки спеціалістів у навчальних закладах фахової передвищої освіти. Вона передбачає послідовність її проведення в три етапи після отримання достатнього обсягу теоретичних знань та практичних навичок і вмінь, загальних та фахових компетентностей.

Робочу програму виробничої практики складено відповідно до освітньо – професійної програми “Сестринська справа” 2023 року та та навчальних планів 2023 р.

При проведенні практики слід керуватися навчальним планом 2023р., програмами, чинними наказами Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров’я України та положенням про проведення практики.

За навчальним планом тривалість практики становить:

Види практики	Кількість тижнів	Усього годин	Робота в ЛПУ	Самостійна робота	Вид контролю
Виробнича практика по догляду за пацієнтами та медичній маніпуляційній техніці	2	90	72	18	Диф. залік
Виробнича	4	180	144	36	Диф. залік
Переддипломна	6	360	288	72	Диф. залік
Усього	12	630	504	126	

Під час проходження практики 1/5 від загального обсягу часу виділяється на самостійну роботу, яка включає удосконалення засвоєних практичних навичок, роботу в бібліотеці, написання історій хвороб та санітарно-освітню роботу. Практика проводиться на базах лікувально-профілактичних закладів, затверджених наказом по управлінню охорони здоров’я обласної держадміністрації, відповідно до вимог програми.

Базами проходження практики на період 2023- 2028 рр.(5 років) визначені наступні заклади охорони здоров’я Київської області:

- КНП Яготинської міської ради «Яготинська центральна міська лікарня»;
- КНП Яготинської міської ради «Яготинський центр первинної медико-санітарної допомоги»;
- КНП «Бориспільська багатопрофільна лікарня інтенсивного лікування»;
- КНП «Бориспільський міський центр первинної медико-санітарної допомоги»;
- КНП «Баришівська багатопрофільна лікарня» Баришівської селищної ради Київської області;
- КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Баришівської селищної ради Київської області;
- КНП Березанська міська лікарня Березанської міської ради;
- КНП «Переяславська багатопрофільна лікарня інтенсивного лікування» Переяславської міської ради, Студениківської сільської ради, Ташанської сільської ради, Дівичківської сільської ради та Циблівської сільської ради;

- КНП «Переяславський центр первинної медико-санітарної допомоги» Переяславської міської ради та Циблівської сільської ради;
- КНП Згурівська лікарня Згурівської селищної ради;
- КНП «Згурівський центр первинної медико-санітарної допомоги» Згурівської селищної ради Київської області.

Умовою якісної підготовки здобувачів освіти під час проходження практики є дотримання єдиних вимог до техніки виконання маніпуляцій на базах лікувально-профілактичних закладів, які забезпечуються співпрацею методичних, загальних і безпосередніх керівників. Тривалість робочого тижня здобувачів освіти становить 36 год роботи в лікувально-профілактичному закладі та 9 год для самотійної роботи.

На період практики здобувачів освіти розподіляють за графіком по декілька осіб на робочі місця медичної сестри та фельдшера.

Обов'язки здобувачів освіти на практиці:

- своєчасно прибути на базу практики;
- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- виконувати всі завдання, що передбачаються програмою практики та правила внутрішнього розпорядку лікувально-профілактичного закладу;
- подати до коледжу щоденник практики, характеристики та індивідуально виконані завдання /при наявності/ та іншу необхідну документацію;
- нести відповідальність за виконану роботу та її результати на рівні зі штатними працівниками лікувального закладу;
- брати активну участь у суспільному житті колективу лікарні (п'ятихвилинки, виробничі наради, конференції, конкурси тощо);
- по закінченні практики брати участь у підсумковій конференції;
- дотримуватись правил медичної етики та деонтології;
- проводити санітарно-освітню роботу з пацієнтами та їхніми родичами, вагітними та породіллями.
- своєчасно скласти залік з практики.

Обов'язки методичного керівника практики:

- здійснювати зв'язок з керівниками практики від лікувальних закладів;
- скласти графік проходження практики здобувачів освіти відповідно до робочої програми;
- брати участь у розподілі здобувачів освіти по робочих місцях;
- здійснювати контроль за веденням щоденників практикантами, ходом виконання програми;
- надавати методичну допомогу з техніки виконання маніпуляцій, елементів догляду за хворими, питань надання невідкладної допомоги;
- розробляти тематику індивідуальних завдань, перевіряти їх виконання;
- проводити зі здобувачами освіти конференції, семінари за розділами програми;
- оцінювати результати виконання здобувачами освіти програми практики;
- своєчасно проводити контроль за ходом практики на лікувальних базах;
- вести облік відвідування здобувачами освіти практики;
- брати активну участь у підготовці диференційованого заліку з практики;
- своєчасно інформувати навчальну частину коледжу про хід практики на базах;
- проводити профорієнтаційну роботу з молоддю, що працює в лікувально-профілактичних закладах;
- збирати відгуки про випускників КЗ КОР «Чернобильський медичний

фаховий коледж», які працюють у лікувально-профілактичних закладах.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Догляд за хворими та медична маніпуляційна техніка проводиться з метою:

- поглиблення і систематизації отриманих теоретичних знань;
- удосконалення практичних навичок і вмінь з догляду за хворими, відповідно до принципів медичної етики і деонтології;
- відпрацювання та вдосконалення техніки виконання медичних маніпуляцій.

Практика проводиться на завершальному етапі вивчення предмета “Догляд за хворими та медична маніпуляційна техніка”.

За період проходження практики здобувача освіти знайомляться з роботою:

- приймального відділення;
- центрального стерилізаційного відділення;
- відділень стаціонару;
- вивчають посадові обов’язки медичної сестри на кожному робочому місці;
- ознайомлюються з наказами та інструкціями МОЗ України, які регламентують роботу лікувально-профілактичних закладів із санітарно-протиепідемічного режиму.

Обов’язки здобувачів освіти на практиці:

- своєчасно прибути на базу практики;
- вивчити і суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії, інфекційної безпеки;
- дотримуватися правил Етичного кодексу медичної сестри України;
- виконувати всі завдання, що передбачаються програмою практики та дотримуватися правил внутрішнього розпорядку лікувально-профілактичної установи;
- надати в коледж щоденник практики, характеристику та індивідуально виконані завдання (за наявності);
- відповідати за виконану роботу та її результати на рівні зі штатними працівниками лікувальної установи;
- брати активну участь у різноманітній роботі лікарні (медсестринських конференціях, медсестринських конкурсах тощо);
- проводити санітарно-освітню роботу з пацієнтами та їхніми родичами;
- своєчасно скласти запис з практики.

Обов’язки методичного керівника практики:

- здійснювати зв’язок з керівниками практики від лікувальних закладів;
- скласти графік проходження практики здобувачами освіти відповідно до програми;
- брати участь у розподілі здобувачів освіти по робочих місцях;
- здійснювати контроль за веденням щоденників практикантами, ходом виконання програми;
- надавати методичну допомогу з техніки виконання маніпуляцій, елементів догляду за хворими, питань надання невідкладної допомоги;
- розробляти тематику індивідуальних завдань, перевіряти їх виконання;
- проводити зі здобувачами освіти конференції, семінари за розділами програми;
- оцінювати результати виконання здобувачами освіти програми практики;
- своєчасно проводити контроль за ходом практики на лікувальних базах;
- вести облік відвідування здобувачами освіти практики;
- брати активну участь у підготовці диференційованого заліку з практики;
- своєчасно інформувати навчальну частину коледжу про хід практики на базах;

- проводити профорієнтаційну роботу з молоддю, що працює в лікувально-профілактичних закладах;
- збирати відгуки про випускників вищих навчальних медичних закладів, які працюють у лікувально-профілактичних закладах.

Індивідуальні завдання

З метою набуття здобувачами освіти під час практики умінь та навичок самостійно розв'язувати виробничі, наукові і організаційні завдання та активізувати їхню діяльність, розширити світогляд, підвищити ініціативу студентам пропонується виконати такі індивідуальні завдання:

- виготовити тематичні санбюлетені (стенди, таблиці, муляжі, кросворди тощо) за рекомендаціями методичних керівників практики;
- проводити профорієнтаційну роботу серед працюючої молоді в лікувально-профілактичних установах та школах за місцем проходження практики;
- вивчати структуру захворювань у місцях проходження практики (зібрати статистичні дані з окремих патологічних одиниць), враховуючи дані сучасної екологічної ситуації.

Методичні рекомендації

- виконати програму практики;
- вивчити функціональні обов'язки, які закріплені за здобувачами освіти на їхніх робочих місцях;
- опрацювати інструкції з техніки безпеки;
- вивчити зразки заповнення медичної документації (медсестринські історії хвороби, листки призначення, температурні листки тощо);
- вести щоденники згідно з вимогами;
- виконувати всі обов'язки здобувача освіти під час практики.

Підведення підсумків практики

Після проходження виробничої практики здобувачі освіти складають залік. Залік з практики приймається на базах практики або у навчальному закладі.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК. 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК. 1. Здатність до застосування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці.

СК. 2. Здатність до вміння задовольняти потреби пацієнта протягом різних періодів життя (включаючи процес умирання), шляхом обстеження, діагностики, планування та виконання медичних втручань, оцінювання результату та корекції індивідуальних планів догляду та супроводу пацієнта.

СК. 3. Здатність до самоменеджменту у професійній медичній діяльності.

СК. 4. Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними й соціальними працівниками на засадах сімейно-орієнтованого підходу, враховуючи особливості здоров'я чи перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники - і фактори довкілля, здійснювати санітарно-просвітницьку роботу.

СК. 5. Здатність до динамічної адаптації та саморегуляції у важких життєвих і

професійних ситуаціях з урахуванням механізму управління власними емоційною, мотиваційно-вольовою, когнітивною сферами.

СК. 6. Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності, для ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя, з урахуванням усіх його проблем зі здоров'ям.

СК. 7. Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства.

СК. 8. Здатність до використання інформаційного простору та сучасних цифрових технологій в професійній медичній діяльності.

СК. 9. Здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні діагностичних досліджень та застосовуванні дезінфікуючих і лікарських засобів у професійній діяльності.

СК. 10. Здатність до забезпечення безпеки пацієнта, дотримання принципів інфекційної та особистої безпеки, збереження здоров'я у процесі здійснення догляду, виконання маніпуляцій, процедур, при переміщенні та транспортуванні пацієнта, наданні екстреної медичної допомоги.

СК. 11. Здатність до застосування сукупностей втручань та дій для забезпечення пацієнту гідного ставлення, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.

СК. 12. Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя).

СК. 13. Здатність до використання професійно профільованих знань, умінь та навичок для здійснення санітарно-гігієнічних і лабораторних досліджень, протиепідемічних та дезінфекційних заходів.

СК. 14. Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.

СК. 15. Здатність до здійснення профілактичних втручань, спрямованих на зменшення інфекційних захворювань серед дорослого та дитячого населення, зокрема вакцинацію згідно з календарем профілактичних щеплень та екстрену імунoproфілактику, включаючи її популяризацію.

Додаткові спеціальні компетентності (ДСК)

ДСК.4. Здатність до застосування практичних умінь та навичок у процесі призначення лікування та розрахунку дози лікарських засобів, які вводяться пацієнтам різного віку у типових випадках найбільш поширених захворювань.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

З метою набуття здобувачами освіти під час практики умінь та навичок для самостійного розв'язання виробничих, наукових і організаційних завдань та активізації їх діяльності, розширення світогляду, підвищення ініціативи, здобувачам освіти пропонується виконати такі індивідуальні завдання, а саме:

- виготовлення тематичних санбюлетенів, таблиць, муляжів, кросвордів тощо (за рекомендаціями методичних керівників практики);
- проведення профорієнтаційної роботи серед працюючої молоді в лікувально-профілактичних закладах та школах за місцем проходження практики;
- вивчення структури захворювань у місцях проходження практики (збирання статистичних даних з окремих патологічних одиниць), враховуючи дані сучасної екологічної ситуації;

- збирання відгуків про випускників КЗ КОР «Чернобильський медичний фаховий коледж», які працюють на базах практики.

ЗАНЯТТЯ ТА ЕКСКУРСІЇ ПІД ЧАС ПРАКТИКИ

Під час проходження практики рекомендується проводити зі здобувачами освіти - практикантами семінари, консультації як методичним, так і безпосереднім керівниками практик. Тематика їх має бути різноманітною, відповідати змісту програм. Пропонується також вивчення чинних наказів та інструкцій Міністерства охорони здоров'я України. Можна виділити один день на 2 тижні (10-14 днів) для консультацій у коледжі. Тематика семінарів та конференцій складається за навчальним закладом індивідуально, а час проведення визначається графіком (вказується день та час їх проведення).

Рекомендується також проведення екскурсій у діагностичні центри, спеціалізовані відділення (час екскурсії вказується в графіках практики).

Кількість годин на заняття та екскурсії не повинна перевищувати 6 год на тиждень.

НАВЧАЛЬНІ ПОСІБНИКИ

Під час проходження практики здобувачі освіти повинні вивчити всі інструктивні листи, чинні накази Міністерства охорони здоров'я України та місцевих органів охорони здоров'я, ознайомитися з періодичними виданнями газет, журналів з медицини, іншою літературою, яку можна знайти за місцем проходження практики.

Методичні рекомендації для здобувачів освіти:

- Пройти інструктаж з техніки безпеки, цивільного захисту..
- Вивчити функціональні обов'язки медперсоналу, тих робочих місць, які закріплені за здобувачами освіти.
- Виконувати всі обов'язки здобувача освіти під час практики.
- Вивчити правила заповнення медичної документації (історія хвороби, листки призначення, температурні листки тощо).
- Вести щоденники згідно з вимогами.
- Виконати програму практики.

ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Упровадження під час практики чіткої системи поточного та підсумкового контролю виконання програми практики.

Методичний та безпосередній керівники повинні стежити за дисципліною практикантів, виконанням графіка проходження практики, щоденно здійснювати контроль за веденням щоденників (їх змістом, якістю оформлення, відповідністю програмі).

ВИМОГИ ДО ЗВІТУ

Звітним документом є щоденник практики, який містить текстовий і цифровий звіти про виконання програми практики.

3. Програма практики

РОБОТА В СТАЦІОНАРІ

Робочі місця здобувачів освіти: пост медичної сестри, маніпуляційний кабінет, процедурний кабінет, палати для пацієнтів, кабінети додаткових функціональних обстежень.

Робота здобувачів освіти у відділенні регламентується посадовими обов'язками на кожному робочому місці і повинна бути спрямована на самостійне виконання обов'язкових практичних навичок.

Здобувачі освіти проводять огляд і оцінюють стан здоров'я пацієнта, здійснюють догляд за пацієнтами з різними захворюваннями, готують пацієнтів до лабораторних, інструментальних, функціональних обстежень, беруть участь у проведенні їх; працюють з листками призначень на посту медичної сестри, готують маніпуляційну до роботи та проведення маніпуляцій, заповнюють медичну документацію; проводять облік сильнодіючих і наркотичних речовин, здійснюють заходи з дотримання санітарного і лікувально-охоронного режиму відділення; беруть участь у прийнятті та передачі чергувань.

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

1. Виявляти проблеми пацієнта, формулювати медсестринський діагноз.
2. Складати індивідуальні плани медсестринського догляду за пацієнтом, використовуючи стандартні плани догляду.
3. Складати індивідуальні плани навчання пацієнта, використовуючи стандартні плани навчання.
4. Дезінфікувати й утилізувати використаний одноразовий медичний інструментарій.
5. Дезінфікувати інструменти медичного призначення.
6. Обробляти руки до і після виконання будь-якої маніпуляції.
7. Обробляти руки і слизові оболонки при контакті з біологічними рідинами.
8. Готувати мийні і дезінфекційні розчини різної концентрації.
9. Дезінфікувати предмети догляду.
10. Проводити передстерилізаційне очищення виробів медичного призначення.
11. Контролювати якість передстерилізаційного очищення.
12. Стерилізувати медичний інструментарій методом кип'ятіння (у домашніх умовах).
13. Стерилізувати інструменти в повітряному стерилізаторі. Контролювати якості стерильності.
14. Готувати перев'язувальний матеріал, укладати в стерилізаційні коробки. Контролювати якість стерильності при стерилізації в автоклаві.
15. Надягати стерильний халат, шапочку, маску, гумові рукавички.
16. Заповнювати паспортну частину індивідуальної карти стаціонарного хворого, журнал прийому пацієнтів.
17. Проводити огляд і здійснювати відповідні заходи при виявленні педикульозу.
18. Визначати ступінь ризику розвитку пролежнів у пацієнта.
19. Проводити заходи з профілактики пролежнів.
20. Обробляти шкіру за наявності пролежнів.
21. Здійснювати заходи з догляду за статевими органами, промежиною (профілактика попрілоостей).
22. Здійснювати заходи з догляду за очима (промивання, закапування крапель, закладання мазі, ванночки).
23. Здійснювати заходи з догляду за вухами, оброблювання зовнішнього слухового ходу.
24. Здійснювати заходи з догляду за носовими ходами.
25. Здійснювати заходи з догляду за порожниною рота (огляд, протирання, зрошення, полоскання, аплікації).

76. Промивати шлунок пацієнту в свідомому стані (на фантомі).
77. Промивати шлунок пацієнту в непритомному стані (на фантомі).
78. Брати промивні води шлунка для дослідження.
79. Проводити дослідження секреторної функції шлунка з енгеральними і парентеральними подразниками (на фантомі).
80. Проводити дуоденальне зондування (на фантомі).
81. Готувати пацієнта та оснащення до проведення плевральної пункції.
82. Готувати пацієнта та оснащення до проведення абдомінальної пункції.
83. Готувати пацієнта та оснащення до проведення люмбальної пункції.
84. Визначати та оцінювати силу м'язів.
85. Виконувати антропометричні дослідження.

РОБОТА В ПРИЙМАЛЬНОМУ ВІДДІЛЕННІ

У приймальшому відділенні студенти знайомляться з режимом роботи відділення, правилами реєстрації пацієнтів, заповненням медичної документації; беруть участь у загальному огляді, проведенні антропометрії та санітарного оброблення пацієнтів (у тому числі з педикульозом), виконанні маніпуляцій, транспортуванні пацієнтів у відділення, приготуванні дезінфекційних розчинів.

Студенти повинні знати:

- санітарно-протиепідемічний режим приймального відділення;
- посадові обов'язки медсестри, накази та інструкції, які регламентують роботу приймального відділення;
- правила прийому і санітарної обробки пацієнта;
- приготування та застосування сучасних дезінфекційних засобів, правила зберігання та техніку безпеки під час роботи з ними.

Студенти повинні вміти:

- проводити санітарну обробку пацієнта;
- проводити антропометрію;
- виконувати маніпуляції;
- транспортувати пацієнтів;
- готувати дезінфікуючі розчини.

4. Структура практики.

Перелік відділень і розподіл часу

	Види практики	Кількість тижнів (всього годин)	Робота ВІПУ	Сам. роб.	Види контролю
1	Виробнича практика по догляду за пацієнтами та медичній маніпуляційній техніці	2 тиж 90	72	18	Диф. залік

ПЕРЕЛІК ОBOB'ЯЗKOBИХ ПPAКТИЧНИХ НАВИЧOK TEPAПEBTИЧНИЙ ПPOФІЛЬ

1. Реєстрація пацієнтів, які поступають у стаціонар.
2. Здійснення огляду пацієнта, оцінка його стану.
3. Проведення термометрії, записування результатів в температурному листку.
4. Дослідження артеріального пульсу, його характеристика, реєстрація.
5. Вимірювання артеріального тиску, його оцінка, реєстрація.
6. Визначення частоти, глибини, ритму дихання, оцінка отриманих даних.
7. Підготовка пацієнтів до:
  - збирання сечі для загальноклінічного аналізу, на наявність глюкози, кетонів, визначення рівня діастазу, аналізів сечі за Нечипоренком, Зимницьким;
  - збирання калу для бактеріологічного дослідження, на яйця гельмінтів, приховану кров;
  - гастроскопії, бронхоскопії, ректороманоскопії, колоноскопії;
  - УЗД органів черевної порожнини;
  - рентгенологічних досліджень органів травного каналу, нирок;
  - шлєвральної та абдомінальної пункції.
8. Реєстрація електрокардіограм, проведення пневмотахометрії, спірографії.
9. Підготовки маніпуляційного стола до роботи.
10. Проведення діагностичної проби на індивідуальну чутливість до лікарських засобів.
11. Розведення і розрахунок дози антибіотика.
12. Виконання ін'єкцій внутрішньошкірних, підшкірних, внутрішньом'язових, внутрішньовенних вливань.
13. Заповнення системи одноразового використання інфузійним розчином.
14. Узяття крові із вени для імунологічних, біохімічних та бактеріологічних досліджень.
15. Проведення дезінфекції, передстерилізаційного очищення виробів медичного призначення.
16. Проведення контролю якості передстерилізаційного очищення виробів медичного призначення на наявність залишків крові та мийних засобів.
17. Промивання шлунка.
18. Проведення фракційного та дуоденального зондувань.
19. Поставлення клізм: очисної, сифонної, олійної, лікувальної.
20. Проведення катетеризації сечового міхура.
21. Техніка користування функціональним ліжком.
22. Заміна натільної та постільної білизни лежачому пацієнту.
23. Годування тяжкохворого.
24. Обробка шкіри, профілактика пролежтів.
25. Подавання судна, сечоприймача та їх дезінфекція.

26. Накладання зігрівального компресу.
27. Техніка застосування медичних банок.
28. Техніка накладання гірчичників.
29. Подача кисню з кисневої подушки.
30. Техніка користування дозованим аерозольним інгалятором.
31. Застосування грілки та міхура з льодом.
32. Узяття мазків із зіва та порожнини носа.
33. Збирання мокротиння для дослідження.
34. Підготовка зондів, катетерів, наконечників до маніпуляції.
35. Приготування розчинів хлорного вапна, хлораміну, сучасних дезінфекційних розчинів.
36. Виписування, облік і зберігання сильнодіючих, наркотичних та отруйних речовин згідно з чинними наказами.
37. Констатація смерті, правила поводження з трупом.
38. Здійснення огляду пацієнта, оцінка його стану.
39. Проведення термометрії, записування результатів у температурному листку.
40. Дослідження артеріального пульсу, його характеристика, реєстрація.
41. Вимірювання артеріального тиску, його оцінка, реєстрація.
42. Робота з листком призначень.
43. Підготовка пацієнтів та всього необхідного до:
  - загального аналізу сечі, визначення білка, цукру та кетонів тїл експрес-методами, аналізу сечі на цукор, діастазу, аналізів сечі за Нечипоренком, Зимницьким;
  - аналізів калу на яйця гельмінтів, приховану кров, копрограму,
  - УЗД органів черевної порожнини,
  - рентгенологічних досліджень органів травного каналу, нирок.
44. Реєстрація електрокардіограм.
45. Підготовка маніпуляційного стола до роботи.
46. Виконання внутрішньшкірних, підшкірних, внутрішньом'язових ін'єкцій, внутрішньовенних вливань.
47. Узяття крові з вени для імунологічного, біохімічного, бактеріологічного досліджень.
48. Оформлення амбулаторної карти, статистичного талону, направлення, довідок пацієнта, карти диспансерного обліку.
49. Оформлення рецептів на лікарські препарати різним категоріям пацієнтів.
50. Проведення профілактичних оглядів.
51. Надання рекомендацій пацієнтам з лікувального харчування.
52. Участь у складанні статистичних звітів.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛІКУ

1. Медсестринська справа: визначення, функції, значення.
2. Стандарти медсестринського догляду. Моделі медсестринської справи.
3. Медсестринський процес: необхідність впровадження в медсестринську освіту і практику.
4. Два типи спілкування: вербальний і невербальний. Їх характеристика.
5. Ієрархія потреб людини по Маслоу, її значення для медсестринської справи. Характеристика життєво-важливих потреб.
6. Поняття про санітарно-протиепідемічний режим, його мета, завдання, засоби забезпечення.
7. Проблеми внутрішньолікарняної інфекції.
8. Види, методи і режими дезінфекції в лікувально-профілактичних закладах.

9. Передстерилізаційне очищення шприців, голок, гумових виробів.
10. Види, методи і способи стерилізації в лікувально-профілактичних закладах.
11. Види санітарного оброблення пацієнтів: повне і часткове.
12. Види режимів рухової активності.
13. Пролежні. Методика визначення ступеня ризику розвитку пролежнів у пацієнта.
14. Медсестринські втручання при ризику розвитку пролежнів.
15. Локалізація, стадії утворення пролежнів. Тактика медичної сестри при розвитку пролежнів.
16. Лікувальні столи, характеристика основних лікувальних столів.
17. Види штучного харчування пацієнта: через зонд, через гастростому, парентерально, за допомогою живильної клізми.
18. Ступені підвищення температури.
19. Стадії гарячки, особливості спостереження та догляду за пацієнтами в гарячці.
20. Спостереження і догляд за пацієнтом при задишці, кашлі, кровохарканні.
21. Спостереження і догляд за пацієнтом при болі в серці, запамороченні, брадикардії, тахікардії, аритмії, гіпотензії, гіпертензії.
22. Спостереження та догляд за пацієнтом при блюванні, аспірації блювотних мас, метеоризмі, закрепках.
23. Спостереження і догляд за пацієнтом при нетриманні, затримці сечі.
24. Поняття про паліативну та хоспісну допомогу.
25. Стадії горя. Оцінювання реакції пацієнта на втрату і його здатність адаптуватися до неї.
26. Ускладнення, що виникають при парентеральному способі введення лікарських засобів. Тактика медичної сестри.
27. Підготовка пацієнтів до основних методів лабораторного обстеження пацієнта.
28. Підготовка пацієнтів до основних видів інструментального обстеження пацієнтів.
29. Охорона праці в лікувально-профілактичних закладах.
30. Санітарно-протиепідемічний режим: мета, завдання, засоби забезпечення.
31. Проблеми внутрішньолікарняної інфекції.
32. Характеристика і способи передачі збудників внутрішньолікарняної інфекції.
33. Інфекційна безпека.
34. Профілактика передачі вірусів парентеральних гепатитів і ВІЛ-інфекції в лікувально-профілактичних закладах.
35. Види, методи і режими дезінфекції в лікувально-профілактичних закладах.
36. Характеристика сучасних засобів дезінфекції (дезактин, стериліум, сульфохлорантин, хлорантоїн тощо).
37. Приготування і використання дезінфекційних розчинів різної концентрації. Правила зберігання хлоровмісних розчинів.
38. Правила техніки безпеки при роботі з хлоровмісними розчинами.
39. Дезінфекція й утилізація одноразових медичних виробів.
40. Передстерилізаційне очищення шприців, голок, гумових виробів.
41. Мийні розчини. приготування, критерії використання.
42. Контроль якості передстерилізаційного очищення: реактиви, постановка, критерії оцінювання.
43. Види, методи і способи стерилізації в лікувально-профілактичних закладах.
44. Стерилізація в сухожаровій шафі: режим стерилізації, контроль за режимом, види упаковки медичних інструментів.
45. Автоклавування: режим стерилізації, контроль за режимом, види упаковки медичних інструментів.
46. Робота медсестринського персоналу в приймальному відділенні стаціонару.
47. Медична документація приймального відділення стаціонару.
48. Види санітарної обробки пацієнтів: повна і часткова.

49. Транспортування пацієнта в лікувальне відділення (на лікарняному візку, кріслі-візку, на руках, пішки).
50. Лікувально-охоронний режим, його елементи і значення для пацієнта.
51. Види режимів рухової активності.
52. Правильна біомеханіка при різних положеннях тіла.
53. Переміщення пацієнта в ліжку і різні види його положення (на спині, на животі, у положенні Фаулера і Сімса).
54. Запобігання травмам у пацієнта. Специфіка ризику травм у пацієнтів різного віку.
55. Вимоги до зберігання лікарських засобів.
56. Шляхи і способи введення лікарських засобів в організм, їх характеристика.
57. Виписування й отримування ліків в умовах лікувально-профілактичних закладів.
58. Правила зберігання, розміщення і обліку лікарських засобів у відділенні.
59. Зберігання й облік препаратів списку А і Б.
60. Правила роздачі лікарських засобів. Право пацієнта на інформацію про лікарські засоби.
61. Ускладнення, що виникають при парентеральному способі введення лікарських засобів. Тактика медичної сестри.
62. Чинні накази, інструкції і методичні вказівки МОЗ України. Головних управлінь охорони здоров'я облдержадміністрацій.
63. Лабораторне дослідження харкотиння: бактеріологічне, загальне.
64. Лабораторне дослідження калу, сечі.
65. Характеристика основних методів інструментального обстеження пацієнтів, роль медичної сестри.
66. Підготовка пацієнтів до рентгенологічного обстеження шлунка, жовчного міхура, кишок, нирок, сечового міхура.
67. Підготовка пацієнта до ендоскопічного обстеження: бронхоскопії, езофагогастродуоденоскопії, колоноскопії, цистоскопії.
68. Підготовка пацієнта до ультразвукового обстеження.
69. Підготовка пацієнта до проведення пункцій (абдомінальної, плевральної, люмбальної). догляд за пацієнтами після пункції.
70. Підготовка пацієнта, взяття і направлення матеріалу на лабораторне дослідження, роль медичної сестри в підготовці та проведенні шлункового зондування.
71. Беззондові методи дослідження шлункової секреції.
72. Підготовка пацієнта, взяття і направлення матеріалу на лабораторне дослідження, роль медичної сестри в підготовці та проведенні дуоденального зондування.
73. Визначення понять "здоров'я", "суспільне здоров'я".
74. Показники суспільного здоров'я: народжуваність, смертність, середня тривалість життя, захворюваність.
75. Чинники ризику виникнення захворювань.
76. Диспансеризація — активна форма медичного нагляду за станом здоров'я населення. Роль медичної сестри.

4. Індивідуальні завдання

З метою набуття здобувачами освіти під час практики умінь та навичок самостійно розв'язувати виробничі, наукові і організаційні завдання та активізувати їхню діяльність, розширити світогляд, підвищити ініціативу здобувачам освіти пропонується виконати такі індивідуальні завдання:

— виготовити тематичні санбюлетені (стенди, таблиці, муляжі, кросворди тощо)

- за рекомендаціями методичних керівників практики;
- скласти план та підготувати тези лекції для пацієнтів терапевтичного відділення, на тему: «Особиста гігієна», «Здоровий спосіб життя – основа довголіття», «Харчування при захворюванні на ...» тощо;
- скласти план та підготувати тези лекції з основ охорони праці для середнього медичного персоналу маніпуляційного кабінету, ендоскопічного кабінету;
- проводити профорієнтаційну роботу серед працюючої молоді, в лікувально-профілактичних установах та школах за місцем проходження практики;
- вивчати структуру захворювань у місцях проходження практики (збирати статистичні дані з окремих патологічних одиниць), враховуючи дані сучасної екологічної ситуації та воєнного стану.

5. Методи навчання

Умовою якісної підготовки здобувачів освіти під час проходження практики є дотримання єдиних вимог до техніки виконання маніпуляцій на базах лікувально-профілактичних закладів, які забезпечуються співпрацею методичних, загальних і безпосередніх керівників.

Освітній процес здійснюється за традиційною технологією: практична робота, самостійна позааудиторна робота.

Практична робота спрямована на розширення базових професійних знань та удосконалення практичних навичок. У лікувально-профілактичних закладах здобувачі освіти вдосконалюють уміння спілкуватися з медичним персоналом, пацієнтами безпосередньо при роботі з хворими.

6. Методи контролю

Під час виробничої практики контроль знань проводиться різними методами: опитування, розв'язування тестових завдань, та індивідуальне виконання практичної навички на робочому місці. Значне місце при оцінці знань відводиться розв'язуванню ситуаційних задач як типових, так і підвищеної складності.

Проводиться систематичний контроль за веденням щодешників здобувачами освіти.

Контроль самостійної позааудиторної роботи проводиться у формі перевірки та оцінювання виконання індивідуальних завдань.

Підсумковий контроль проводиться у формі диференційованого заліку, який включає усні відповіді та розв'язання ситуаційної задачі з виконанням практичної навички.

7. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти.

Засіб оцінювання результатів навчання:

- диференційований залік.

Оцінювання здобувачів освіти після закінчення виробничої практики здійснюється за чотирибальною (національною) шкалою: «5» - (відмінно), «4» - (добре), «3» - (задовільно), «2» - (незадовільно) .

Оцінка 5.Здобувач освіти вільно володіє теоретичним матеріалом. Виконуючи завдання, виявляє творчі здібності самостійно проводить аналогії, надає порівняльні характеристики, обгрунтовуючи свої відповіді, користується широким арсеналом доказів своєї думки, наводить приклади.

Володіє уміннями і компетенціями для здійснення виробничих функцій при виконанні типових та нестандартних завдань виробничої діяльності, в тому числі: догляд за хворими, профілактичною, організаційно – методичною та технічною.

При виконанні практичних навиків здобувач освіти:

1. Повністю, без помилок виконує всі етапи алгоритму дій в повному обсязі.
2. Враховує показання та протипоказання.
3. Застосовує навички спілкування з пацієнтом на всіх етапах алгоритму.

Здобувач освіти також володіє:

1. Соціально-особистими компетенціями – системним та креативним мисленням, властивостями комунікабельності та адаптивності, доцільної критичності і самокритичності.
2. Загально-науковими компетенціями – має базові знання з програмного матеріалу і застосовує їх при виконанні виробничих завдань.
3. Загально-професійними та фаховими компетенціями:
  - застосовує на практиці принципи медичної етики та деонтології;
  - розуміє соціальні та правові наслідки своєї професійної діяльності;
  - володіє комунікативними навичками;
  - використовує стандарти та нормативну базу галузі охорони здоров'я;
  - володіє навичками з охорони праці та інфекційної безпеки.

Оцінка 4. Здобувач освіти володіє теоретичним матеріалом, виконує типові завдання виробничої діяльності, орієнтується в нестандартних ситуаціях, усвідомлює основні поняття, може пояснити зв'язок між причиною і наслідками.

Володіє вміннями і компетенціями для здійснення виробничих функцій при виконанні типових та нестандартних завдань виробничої діяльності, в тому числі: догляд за хворими, профілактичною, організаційно – методичною та технічною.

При виконанні практичних навиків здобувач освіти:

1. Повністю, без помилок виконує всі етапи алгоритму дій в повному обсязі.
2. Враховує показання та протипоказання.
3. Застосовує навички спілкування з пацієнтом на всіх етапах алгоритму.

Здобувач освіти також володіє:

1. Соціально-особистими компетенціями – системним та креативним мисленням, властивостями комунікабельності та адаптивності, доцільної критичності і самокритичності.
2. Загально-науковими компетенціями – має базові знання з програмного матеріалу і застосовує їх при виконанні виробничих завдань.
3. Загально-професійними та фаховими компетенціями:
  - застосовує на практиці принципи медичної етики та деонтології;
  - розуміє соціальні та правові наслідки своєї професійної діяльності;
  - володіє комунікативними навичками;
  - використовує стандарти та нормативну базу галузі охорони здоров'я;
  - володіє навичками з охорони праці та інфекційної безпеки.

Оцінка 3. Здобувач освіти володіє більшою частиною теоретичного матеріалу, але не завжди робить правильні логічні висновки і узагальнення.

Володіє загально-професійними і фаховими компетенціями.

Не достатньо володіє навичками з охорони здоров'я.

Володіє вміннями і компетенціями для здійснення виробничих функцій при виконанні типових та нестандартних завдань виробничої діяльності, в тому числі: доглядом за хворими, профілактичною, організаційно-методичною та технічною.

При виконанні практичних навичок здобувач освіти:

- Допускає помилки, які завдають шкоди психічному здоров'ю пацієнта.
- Не може чітко вказати показання та протипоказання для здійснення процедури.

- Не чітко виконує підготовчий і завершальний етапи алгоритму практичного навчання.

Оцінка 2. Під час здійснення виробничих функцій, здобувач освіти виконує окремі типові завдання професійної діяльності. Не демонструє систему необхідних умінь для формування загально-професійних компетенцій, не володіє системним мисленням.

Здобувач освіти частково усвідомлює значення теоретичного матеріалу для застосування в майбутній професії фельдшера чи медичної сестри.

Не повністю розуміє або плутає значення ключових понять з теми. Не достатньо володіє теоретичними знаннями, умінями та навиками. Не здатний відповідати на більшість питань. Допускає помилки, які завдають шкоди здоров'ю пацієнта.

8. Методичне забезпечення.

1. Підготовлені щоденники практики для здобувачів освіти очної форми навчання.
2. Підготовлені щоденники практики для здобувачів освіти дистанційної форми навчання.
3. До кожної практичної навички підготовлено алгоритми виконання практичних навичок, а також набір ситуаційних задач та тестових завдань різного рівня складності.
4. Для контролю позааудиторної самостійної роботи підготовлені тестові завдання, клінічні ситуаційні задачі, запитання для самоконтролю, рекомендована література та інтернет-джерела.
5. До диференційованого заліку підготовлені білети.

9. Рекомендована література.

Основні

Губенко І.Я., Шевченко О.Т., Бразалій Л.П., Апшай В.Г. Медсестринський процес. — К.: Здоров'я, 2001.

Інфекційний контроль у медичних закладах: навч. посіб. / Під заг. керів. І.Я. Губенко. — Черкаси, 2007. — 44 с.

Касевич Н.М. Основи медсестринства в модулях: навч. посіб. — К.: Медицина, 2009.

Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: підручник. — К.: Медицина, 2008. — 424 с.

Касевич Н.М. Практикум із сестринської справи: навч. посіб. — К.: Здоров'я, 2005. — 464 с.

Ковальова О.М., Лісовий В.М., Шевченко С.І., Фролова Т.В. та ін. Догляд за хворими: підручник. — К.: ВСВ Медицина, 2010. — 488 с.

Лісовий В.М., Ольховська Л.П., Капустник В.А. Основи медсестринства: підручник. — К.: ВСВ Медицина, 2010. — 560 с.

Медсестринський догляд за пацієнтом: Стандарти медсестринських процедур, маніпуляцій та планів догляду і навчання: навч. посіб. / І.Я. Губенко, О.Т. Шевченко, Л.П. Бразалій, В.Г. Апшай. — К.: Медицина, 2008. — 304 с.

Пасечко Н.В., Лемке М.О., Мизур П.Є. Основи сестринської справи: підручник. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2002. — 544 с.

Савка Л.С., Разінкова Л.І., Коплик А.Ф., Коцар О.І., Аленіч О.І. Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: навч. посіб. / За ред. Л.М. Ковальчука, О.В. Кононова. — К.: Медицина, 2009. — 480 с.

Додаткова

Кудрявцева Т.О. Сестринський процес: етапи, зміст, документація: навч.-метод. посіб. — К.: Здоров'я, 2001. — 96 с.

Шевченко О.Т. Психологія кризових станів: навч. посіб. — К.: Здоров'я, 2005 — 120 с.

16. Інформаційні ресурси

Мережа Інтернет